

Datum:	2024-10-25
Ärendenr:	2024-42

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
yvonne.neese@regeringskansliet.se

Remissvar avseende promemorian "Översyn av buffertfonderna"

Dnr: Fi2024/01410

Bankinstitutens arbetsgivareorganisation (BAO) har tagit del av promemorian Översyn av buffertfonderna (Fi2024/01410) samt beretts tillfälle att yttra sig över densamma.

BAO är en fristående arbetsgivareorganisation som företräder banker och andra finansiella institut inom den finansiella sektorn. Som utredningen belyser har BAO som en av arbetsmarknadens parter ett intresse i AP-fondernas förvaltning då pensionsavgifterna och pensionsutbetalningarna till stor del kan ses som lönekostnader respektive uppskjuten ersättning för arbete. Vidare är BAO den arbetsgivareorganisation som företräder samtliga AP-fonder.

BAOs utgångspunkt vid granskningen av promemorian Översyn av buffertfonderna har varit utifrån ett arbetsmarknads-, operationellt- samt arbetsrättsligt perspektiv. BAOs remissvar är mot bakgrund av detta begränsat i sin omfattning.

BAOs yttrande avseende promemorian Översyn av buffertfonderna

Inledningsvis konstaterar BAO att utredningen avseende en Översyn av buffertfonderna tydliggör svårigheterna i att överblicka samtliga konsekvenser och deras omfattning vid såväl en konsolidering som ett närmare samarbete mellan AP-fonderna. BAO noterar även att utredningen inte tar ställning till om de belysta för- och nackdelarna utgör tillräckliga skäl för att ta ställning för eller emot något av utredningens förslag.

BAO ser därför att utredningen behöver fördjupas och förtydligas i analysen av respektive förslag i syfte att skapa bra förutsättningar för AP-fonderna att genomföra föreslagna förändringar men också i syfte att minska de operationella riskerna samt minimera transaktionskostnaderna.

Konsolidering

Promemorian lyfter risker som är förenade med en konsolidering. De största riskerna bedöms vara negativ påverkan på avkastning, kompetensbortfall, operativa risker samt höga transaktionskostnader.

Utredningen lyfter fram att det vid en konsolidering av AP-fonderna blir centralt att tillvarata styrkor som byggts upp inom respektive fond och utifrån dessa hitta kompetenssynergier på kapitalsidan som adderar mervärde. Det konstateras att det finns en kritisk massa av nyckelkompetenser hos respektive AP-fond som behöver vara kvar i verksamheterna. Detta utan att utredningen fördjupar sig i analysen kring hur AP-fonderna på såväl lång som kort sikt ska ha en möjlighet att åstadkomma detta. Till skillnad från andra verksamhetsövergångar är perioden av ovisshet för organisationerna, medarbetare och arbetsmarknad lång. AP-fonderna är aktörer på den svenska finansiella marknaden där deras största konkurrenter avseende kompetenta medarbetare är de svenska bankerna och andra finansiella institut. BAO ser det därför som viktigt att följande frågeställningar analyseras och besvaras innan en eventuell konsolidering genomförs:

- hur organiseras en effektiv ledning och styrning av AP-fonderna under genomförandet av en eventuell konsolidering? Fråga kan ställas om det är effektivt och ändamålsenligt att tillsätta en extern genomförandekommitté?,
- hur ska en konsolidering av framförallt de stockholmsbaserade fonderna genomföras på ett så effektivt och ändamålsenligt sätt som möjligt? (BAO anser att denna del belyses tydligare i utredningen avseende en eventuell konsolidering mellan Andra och Sjätte AP-fonden.),
- vilka medel har AP-fonderna för att motivera de anställda att vara kvar i verksamheterna under och efter en konsolidering?,
- vilka medel har AP-fonderna för att effektivisera den omställning i organisationerna som en konsolidering medför?, samt
- vilka medel har AP-fonderna till sitt förfogande för att under en tid av sammangående fortsatt ha fullt fokus på investeringsverksamheten?

BAOs uppfattning är att analysen av ovan angivna frågeställningar genomförs bäst i nära samarbete med de berörda AP-fonderna.

Promemorian lyfter vidare fram svårigheterna med att kvantifiera effekterna som en konsolidering skulle innebära i form av ökad potential för högre nettoavkastning, kostnadseffektivisering samt negativ påverkan på avkastningen. Utredningen konstaterar även att mindre negativa konsekvenser på avkastningen kan uppgå till omfattande belopp vilka riskerar att överstiga de förväntade besparingarna för pensionssystemet under lång tid framöver. BAO som företrädare för arbetsgivare på svensk arbetsmarknad och som en av arbetsmarknadens parter ser bekymmersamt på den risk som utredningen presenterar där det framgår att de negativa konsekvenserna på avkastningen kan uppgå till omfattande belopp vilka riskerar att överstiga de förväntade besparingarna.

Ökad samverkan inom befintlig organisationsstruktur

Promemorians andra förslag som avser en ökad samverkan inom befintlig organisationsstruktur för såväl de stockholmsbaserade AP-fonderna som för Andra och Sjätte AP-fonden innehåller i många delar samma operationella och administrativa frågeställningar.

BAO avstår från att ta ställning till om en ökad samverkan inom befintliga organisationsstrukturer är ändamålsenlig och kommer tjäna de syften som utredningen lyfter fram och vill uppnå. BAO vill däremot lyfta fram vissa frågeställningar som uppstår och som behöver analyseras innan ett beslut om en obligatorisk samverkan fattas.

- Hur ska AP-fondernas organisationer inom den obligatoriska samverkan se ut? Ska de obligatoriska samverkansdelarna organiseras inom de nuvarande juridiska personerna eller hur ska den operationella samverkan hanteras avseende bland annat kansli med personalfrågor, ekonomifunktion, juristfunktion m.fl. enheter?
- Vilka hinder möter de faktum att AP-fonderna fortsatt är separata juridiska enheter i relation till avtal och licenser?
- Om och hur ska de operativa synergier uppnås avseende den löpande verksamheten, är det praktiskt och juridiskt möjligt, ändamålsenligt och kostnadseffektivt att sammanfoga AP-fondernas olika IT-system (IT-infrastruktur, ekonomisystem, HR-system samt portföljsystem)?
- Vilka risker och svårigheter uppstår i hanteringen av sekretess- och intressekonfliktsfrågor för personalen i de olika AP-fonderna vid en obligatorisk samverkan där vissa kompetenser arbetar i gemensamma stödfunktioner och system?

BAOs uppfattning är att analysen av ovan angivna frågeställningar genomförs bäst genom ett nära samarbete med de berörda AP-fonderna.

Nomineringsrätten för arbetsmarknadens parter och antalet ledamöter i AP-fondernas styrelser

BAO delar promemorians och tidigare förarbetens syn på att arbetsmarknadens parter har ett starkt intresse i AP-fondernas förvaltning eftersom pensionsutbetalningarna till stor del kan ses som lönekostnader respektive uppskjuten ersättning för arbete. BAO delar vidare promemorians syn på att nomineringsrätten för arbetsmarknadens parter har en stark förankring i samhället och bidrar till att stärka allmänhetens förtroende för AP-fonderna.

Vidare delar BAO promemorians syn på att, för det fall det införs kompetenskrav för styrelseledamöterna i AP-fondernas styrelser, bör dessa kompetenskrav gälla även för de av arbetsmarknadens parter nominerade styrelseledamöterna.

BAO finner det även naturligt att anpassa de antal ledamöter som nomineras av arbetsmarknadens parter i Första - Fjärde AP-fonderna styrelser till att en ledamot för

varje fond utses av både arbetsgivare- och arbetstagarorganisationer. BAO vill dock framhålla vikten av att fristående arbetsgivareorganisationer såsom bland annat BAO får behålla sitt nomineringsmandat. Fristående arbetsgivarorganisationer representerar ca 11 000 arbetsgivare med sammantaget över 300 000 medarbetare. Detta utgör en betydande del av svensk arbetsmarknad och omfattar både i antal arbetsgivare och medarbetare fler än den statliga sektorn. Om de fristående arbetsgivareorganisationerna inte får behålla sitt mandat förlorar således en betydande del av den svenska arbetsmarknaden sin anknytning till AP-fondernas förvaltning av pensionsmedlen.

Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation

Hanna Byström